

Prolog

Dacă închid ochii pot să-mi văd dormitorul. Patul e nefăcut, pătura mea aruncată grămadă, pentru că mă grăbesc să ajung la școală, am întârziat la un examen. Orarul meu stă deschis pe birou, la pagina cu data de 9 octombrie 2012. Uniforma mea școlară – *shalwarul* meu alb și un *kamis* albastru – stă atârnată într-un cuier de pe perete, așteptându-mă.

Pot să aud copiii din cartier jucând crichet pe aleea din spatele casei. Aud zgomotele bazarului din apropiere. Și dacă ascult cu multă atenție, o aud pe Safina, prietena mea care stă chiar lângă mine, bătând în peretele comun camerelor noastre, pentru a-mi spune vreun secret.

Simt mirosul de orez din bucătărie, unde gătește mama. Îi aud pe frații mei mai mici certându-se pe telecomandă – programele care se tot schimbă între jocuri de wrestling și desene animate. În curând îl voi auzi pe tata strigându-mă, cu vocea lui adâncă.

— *Jani*, o să mă strige el, care în persană înseamnă „draga mea”. Cum a fost azi la școală?

Mă întreba cum merg lucrurile la Școala Khushal pentru fete, o școală pe care chiar el o fondase și la care mă duceam și eu, numai că eu îi răspundeam de fiecare dată la propriu.

— *Aba*, îi spuneam eu, școala nu prea merge, se târăște!

Era felul meu de a-i spune că lucrurile ar putea să meargă mult mai bine.

Am plecat din casa mea din Pakistan într-o dimineață – plănuiind să mă întorc în pat de îndată ce scăpam de la școală – și-am ajuns la o lume depărtare.

Unii oameni cred că acum ar fi prea periculos să mă întorc. Că n-o să mă pot întoarce niciodată. Așa că, din când în când, mă duc acolo în gând.

Dar acum o altă familie locuiește în casă și poate altă fată doarme în acel dormitor – în timp ce eu sunt la mii de kilometri depărtare. Nu-mi pasă prea mult de celelalte lucruri din camera mea, dar mă interesează premiile școlare pe care le țin pe bibliotecă. Câteodată chiar le visez. E un premiu pentru locul doi de la primul concurs de dezbateri la care am participat. Și peste patruzeci și cinci de cupe și medalii pentru că am fost prima din clasă la examene, dezbateri și competiții. Cuiva ar putea să i se pară că sunt simple obiecte de plastic. Altcineva ar putea vedea în ele premii primite pentru note bune. Dar mie-mi amintesc de viața pe care o iubeam și de fata care eram atunci – înaintea acelei zile fatidice în care am plecat de-acasă.

Când deschid ochii sunt în noul meu dormitor. E o casă trainică din cărămidă într-un oraș umed și răcoros, din Anglia, care se numește Birmingham. Aici toată lumea are apă rece sau caldă, după cum vrei. Nu e nevoie să cari buteliile de la piață ca să încâlzești apa. Camerele sunt mari, cu podele lucioase de lemn, pline cu mobilă masivă și un televizor foarte, foarte mare.

Abia dacă se aude vreun zgomot în suburbia asta liniștită, plină de copaci. Nici râsete sau țipete de copii. Nici vreo femeie la parter care să taie legume pentru mâncare

în timp ce stă cu mama la bîrfă. Nici bărbați care să fumeze și să vorbească despre politică. Însă, câteodată, chiar și prin pereții ăștia groși, se aude cineva care plînge pentru că-i e dor de casă. Dar apoi intră tata pe ușa din față, strigând cu vocea lui tunătoare:

— *Jani*, cum a fost azi la școală?

Acum nu mai e niciun joc de cuvinte. Nu întrebă despre școala pe care o conducea el și la care obișnuiam să merg. Dar simt îngrijorarea din în vocea lui, de parcă s-ar teme că n-o să mai fiu acolo să-i răspund. Pentru că n-a trecut mult timp de când mai-mai să fiu omorâtă – doar pentru că îndrăznisem să vorbesc despre dreptul meu de a merge la școală.

Era o zi cum nu se poate mai obișnuită. Aveam cincisprezece ani, eram în clasa a noua, și nu dormisem prea mult cu o seară înainte pentru că învățasem pentru un examen.

Auzisem cântatul de dimineată al cocoșului, dar am adormit la loc. Auzisem și strigarea pentru rugăciunea de dimineată, dar am reușit să mă strecur înapoi sub plapumă. M-am prefăcut că nu-l aud pe tata când a venit să mă trezească.

Apoi a venit mama și mi-a pus ușor mîna pe umăr.

— Trezește-te, *pishto*, mi-a zis, poreclindu-mă „piscuță” în paștună, limba paștunilor¹. E șapte jumate și ai întârziat la școală.

Aveam examen la studii pakistaneze. Așa că am spus repede o rugăciune. „Dacă e voia Ta, să iau cea mai bună notă”, am șoptit. „O, și mulțumesc pentru succesul de până acum.”

¹ Popor vorbitor de limba paștu din sud-estul Afganistanului.

Am înghițit lacomă un ou prăjit și *chapati* la ceai. Atal, fratele meu mai mic, era foarte obraznic în acea dimineață. Se plângea că primeam prea multă atenție după ce susținusem ideea că fetele ar trebui să primească aceeași educație ca băieții, și tata îl tachinase puțin la micul dejun.

— Când o să fie Malala prim-ministru, tu poți fi secretarul ei, i-a spus.

Atal, micuțul bufon al familiei, făcea pe supăratul.

— Nu, a strigat el. Ea o să fie secretara mea.

Toată discuția asta aproape că m-a făcut să întârzii, așa că am ieșit în goană pe ușă, cu micul dejun mâncat doar pe jumătate. Am alergat pe alee, cât să prind autobuzul plin de fete care ne ducea la școală. Am urcat în mașină în acea dimineață fără să mai arunc casei mele măcar o privire.

Drumul până la școală e scurt – cinci minute de-a lungul râului, pe stradă. Am ajuns la timp și ziua de examen a trecut așa cum trecea de fiecare dată. Haosul din Mingora ne înconjură din toate părțile, cu claxoane și zgomotele fabricilor, în timp ce noi lucram în liniște, aplecate peste foile de examen, tăcute și concentrate. La sfârșitul zilei eram obosită, dar bucuroasă; știam că mă descurcasem bine la test.

— Hai să așteptăm al doilea autobuz, mi-a spus Moniba, prietena mea cea mai bună. Mai stăm și noi de vorbă.

Întotdeauna ne plăcea să așteptăm ultimul autobuz.

De câteva zile, aveam sentimentul ciudat că ceva rău avea să se întâmple. Într-o seară mă pomenisem gândindu-mă la moarte. „Cum o fi să fii mort cu adevărat?” mă întrebam. Eram singură în cameră și m-am întors cu fața

spre Mecca, să-l întreb pe Dumnezeu. „Ce se întâmplă când mori?” l-am întrebat. „Oare ce simți?”

Dacă muream, aş fi vrut să le pot spune oamenilor cum e. „Malala, prostuţo”, mi-am spus, „ai fi moartă şi n-ai putea să spui nimănui nimic”.

Înainte să mă culc, l-am mai întrebat ceva pe Dumnezeu. „S-ar putea oare să mor doar puţin şi apoi să mă întorc să le vorbesc oamenilor despre asta?”

Dar următoarea zi a fost însoţită şi strălucitoare, şi cealaltă la fel şi tot aşa. Şi acum ştiam că mă descurcasem bine la examen. Norii care se strânseseră deasupra mea începuseră să se disipe. Aşa că Moniba şi cu mine am făcut ce ştiam noi mai bine: am stat la bârfe. Ce cremă de faţă folosea? S-a dus unul dintre profesorii noştri bărbaţi să urmeze un tratament împotriva căderii părului? Şi acum, că terminam primul examen, cât de greu avea să fie următorul?

Când a venit autobuzul, am coborât treptele. Ca de obicei, Moniba şi celelalte fete şi-au acoperit feţele înainte să ieşim pe poartă şi să urcăm în *dyna* care ne aştepta, camionul alb care era „autobuzul” şcolii Khushal. Şi, tot ca de obicei, şoferul avea pregătit un truc de magie cu care să ne amuze. În ziua aceea, a făcut să dispară o piatră. Oricât am încercat, nu i-am putut descoperi secretul.

Ne-am înghesuit înăuntru, douăzeci de fete şi doi profesori înghesuiţi pe cele trei rânduri de scaune care se întindeau dintr-un capăt în altul al autobuzului. Era cald şi murdar, fără ferestre, doar cu o folie galbenă de plastic care se lovea de o parte a maşinii în timp ce mergeam la ora de vârf pe străzile aglomerate din Mingora.

Strada Haji Baba era o îngrămădeală de ricşe în culori tipătoare, femeii în robe curgătoare, bărbaţi pe scutere, claxonând şi făcându-şi loc prin trafic. Am trecut pe lângă

un negustor care tăia găini. Un băiat vindea înghețată la cornet. O reclamă pentru Institutul de Transplant de păr al doctorului Humayun. Discutam aprins cu Moniba. Aveam mai mulți amici, dar ea era prietena de suflet, cea cu care împărtășeam totul. În timp ce noi vorbeam despre cine avea să ia cele mai bune note semestrul acela, una dintre fete a început să cânte și ne-am alăturat toate.

De îndată ce-am trecut de fabrica de snacksuri Micii Uriși și de curba de la care mai erau doar trei minute până la casa mea, camioneta a oprit. Afară se lăsase o liniște ciudată.

— Ce liniște e azi, i-am spus lui Moniba. Unde or fi toți oamenii?

Din acest moment nu-mi mai amintesc nimic, dar iată povestea care mi-a fost spusă mie:

Doi bărbați în robe albe au ieșit în fața mașinii.

— Țsta e autobuzul Școlii Khushal? a întrebat unul dintre ei.

Șoferul a râs. Numele școlii era scris cu litere negre pe o parte a autobuzului.

Celălalt tânăr a sărit pe pragul din spate și s-a aplecat înăuntru.

— Cine e Malala? a întrebat.

Nimeni n-a spus nimic, dar câteva fete s-au uitat spre mine. Altele au țipat și eu am strâns-o pe Moniba de mână.

Cine e Malala? Eu sunt, și asta e povestea mea.